

**VGO**  
media

Maart 2023 • nr. 124

# Magazine

**Peter d'Hamecourt  
laat Rusland niet los**



**Angelique Stein  
kiest bijzondere muziek**

## Inhoud

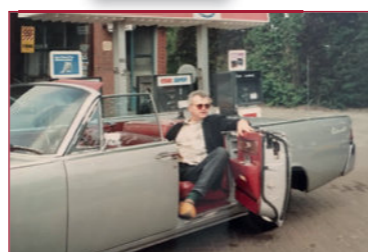
<b>Pensioen</b>	
Zijlijnen	3
Uit het Verantwoordingsorgaan	24
<b>Vereniging</b>	
Welkom nieuwe leden	25
Overleden leden	25
<b>Rubrieken</b>	
Geranium & co.	8
Column Arie Bras	18
Straatnamen in de omroep	19
Dankbetuigingen	27
Puzzel	27
<b>En verder</b>	
Angelique Stein: 'Muziek onthoud je altijd'	4
Peter d'Hamecourt voelt zich thuis in Frankrijk	10
Beeld & Geluid is weer open voor publiek	14
Klaas Vos, vrije geest op klompen	20

### Betaaldata 2023:

23 maart • 24 april • 24 mei • 22 juni • 24 juli •  
24 augustus • 21 september • 24 oktober •  
23 november • 21 december



14



20

**VOOR DE AGENDA:**  
De volgende Algemene  
Vergadering van VGOMedia  
is op woensdag 21 juni 2023  
om 14.00 uur bij Beeld & Ge-  
luid. De Najaarsvergadering  
is op woensdag 15 november  
2023, zelfde tijd,  
zelfde plaats.

VGOMedia Magazine is het kwartaalblad van de Vereniging van Gepensioneerde medewerkers van de Omroep en andere Media.

### Bestuur VGOMedia

Voorzitter: Hella Liefting, Secretaris Hans Hoole,  
Penningmeester Ruud Leyendekker

### Adres VGOMedia:

Geversstraat 89. 2341 GD Oegstgeest, [bestuur@vgomedia.nl](mailto:bestuur@vgomedia.nl)

### VGOMedia Magazine

Redactie: Klaas Doornbos, Louis van Hattem (vormgeving),  
Willem Hekhuis (eindredactie), Dick Klees, Evert Kooij.

### Medewerkers aan dit nummer:

Ynskje van den Brakel Visser, Arie Bras, Fred Buhrs,  
Joost Huijsing, Hella Liefting

**Druk:** Drukkerij Ten Herkel, Loosdrecht

### Redactie

VGOMedia Magazine: Waterhoen 5, 3831 HT Leusden  
[magazine@vgomedia.nl](mailto:magazine@vgomedia.nl)

### Website

[www.vgomedia.nl](http://www.vgomedia.nl)

### Ledenadministratie

Olympia 3, 5346 KT Oss  
[ledenadministratie@vgomedia.nl](mailto:ledenadministratie@vgomedia.nl)



## Krimpflatie

Hella Liefting, voorzitter van VGOMedia, geeft haar mening over pensioen en andere zaken



Bij de grootgrutter waren de tulpen in de aanbieding. Daar ben ik dol op, dus ik stond al uit te zoeken toen mij ineens opviel dat de bosjes nogal dun waren uitgevallen. Op zoek naar een verklaring ging ik tellen en wat bleek: waar een bos tulpen normaal tien bloemen telt, waren het er dit keer maar acht. Leuke aanbieding.

Ik ben in het kader van ons toekomstig koopkrachtig pensioen eens op gaan letten. En uit volstrekt niet representatief onderzoek, namelijk bestaande uit alleen mezelf, bleek dat deze truc overal wordt toegepast. Gerookte zalm: tachtig gram voor hetzelfde

geld als honderd gram voorheen. Kruidenkaas idem. Crackers. Rijst. Allemaal minder gewicht voor hetzelfde geld. Feitelijk zijn het forse prijsverhogingen, maar dan verbloemd. Misschien denken ze bij de supermarkten dat hun klanten domoren zijn en deze zogenoemde krimpflatie niet opmerken.

Verder onderzoek leerde dat er sprake is van een heuse trend. Is je pensioen net mooi geïndexeerd, wordt het effect geheel teniet gedaan in de boodschappentas. Zo blijven we achter de feiten aanlopen. Listig genoeg had Carola Schouten het hele doel van de pensioenoperatie al subtiel veranderd: een koopkrachtig pensioen werd omgedoopt tot een koopkrachtiger pensioen.

Dat was nodig omdat bij de parlementaire behandeling al was gebleken dat koopkrachtig niet haalbaar zou zijn. Het blijft me verbazen dat zulke evidente uitvoeringsproblemen niet hebben geleid tot volledig afschieten van de hele operatie, maar vooralsnog hebben we het er mee te doen. Tenzij de Eerste Kamer alsnog het licht ziet.

Hopen op een nieuwe samenstelling na de verkiezingen is niet zo zinvol omdat de nieuwe Eerste Kamer pas in juni aantreedt. De enige kans is dat de huidige senaat beslist dat het een te omvangrijke kwestie is om er op het laatste moment nog even doorheen te jassen. Dat de senaat een heel stel uiterst kritische deskundigen had uitgenodigd geeft de burger een beetje moed, maar de politieke realiteit duidt er voorlopig nog op dat de transitie gewoon doorgaat.

Wij, als gepensioneerden, mogen in het kader van het hoorrecht, nog wel aan sociale partners laten weten wat we er van vinden. Dat gaan we ook met verve en kracht van argumenten doen. Houd onze website in de gaten, daar gaan we onze argumenten met jullie delen. En vragen wat jullie er van vinden.



**Een koopkrachtig pensioen werd omgedoopt tot een koopkrachtiger pensioen**

Marius van Dokkum  
Meegaan met je tijd  
(Olieverf op paneel)  
Zie pagina 25

Foto: Art Revisited, Tolbert



Maart 2023

Nr. 124

# 'Muziek onthoud je altijd'



**Angelique Stein koos de muziek voor talloze radioprogramma's. Ze doet dat nog voor het programma De Sandwich van Jacques Klöters. Elk jaar rond Allerzielen draaien zij 'ultieme muziek', waarbij luisteraars wordt gevraagd wat zij op hun uitvaart voor muziek zouden willen hebben. Blijkens de overvloedige reacties is dat een populair thema met jaarlijks ruim 350 ideeën voor de mooiste muziek. Hierdoor raakte zij geïntrigeerd door muziek bij de uitvaart en werd het haar werk. Maar er**

**waren meer aanleidingen voor het opzetten van een bedrijf.**



door Dick Klees

Het privé bijwonen van uitvaarten waar alles rond de muziek fout liep, droeg ook bij tot het idee voor een adviesbureau om mensen bij de muziekkeuze te helpen. Maar misschien begon het vooral met de praktische vragen van mensen uit het dorp waar Angelique Stein woont. 'Help, mijn oma is overleden en nu willen ze voor de uitvaart dat ik muziek opstuur. Hoe moet dat en welke muziek zal ik kiezen?' Of: 'Mijn man had een cassettebandje dat hij altijd afspeelde in zijn schuurtje, kun jij dat beluisteren zodat we weten wat het is?' Ook kreeg ze kladbriefjes waarop fonetisch muziekwensen gekrabbeld stonden waar men

zelf niet uit kwam. Daar ging zij mee puzzelen om uiteindelijk precies de gewenste muziek aan te kunnen bieden. Zij kende toevallig de directeur van een uitvaartbedrijf die tegen haar pensioen liep en niet zo thuis was in digitale muziek. Die nodigde haar uit om op een bijeenkomst van uitvaartbegeleiders haar vakkennis te delen. Ze luisterde ook naar de mensen uit het vak en hoorde waar die tegenaan liepen. Uiteindelijk is daar tien jaar geleden haar bedrijf uit voortgekomen.

## Zijn er ook andere bureaus op dit terrein?

"Professioneel ben ik de enige. Sommige uitvaartbedrijven kennen wel een 'handig mannetje' dat liedjes van YouTube haalt, wat overigens niet mag. Aanvankelijk deed ik het erbij, maar een paar jaar later kon ik er al van leven."



## 'Ik word vooral gevraagd voor de lastiger opgaven waar meer werk aan zit'

### Hoe ga je te werk?

"Over het algemeen heb ik niet rechtstreeks te maken met de families die iemand verloren zijn. Het loopt via het uitvaartbedrijf. Zo kan ik mijn prijs ook laag houden, en zij houden de regie. Ik verzamel de juiste opnames en stuur die naar de ondernemer. Ik word vooral gevraagd voor de lastiger opgaven waar meer werk aan zit, zoals het maken van een montage als een nummer moet worden ingekort of juist verlengd.

Veel mensen denken dat muziek gratis is. Dat draai je toch van Spotify, vinden ze. Uitvaartbegeleiders moeten het uitleggen. Ik heb ze wel moeten bijscholen, omdat het nauw luistert welke vragen ze over muziek aan nabestaanden moeten stellen. Daardoor kan ik beter adviseren. Zo heb ik net iemand geholpen die een deel koos uit Scheharazade van Rimsky-Korsakov. Maar dat duurt 13 minuten! Ik probeer het dan mooi in te korten, zonder afbreuk te doen aan de opbouw van het stuk. Soms moet het applaus eraf omdat dat niet gepast is. De vraag kan ook zijn dat de fotopresentatie veel langer duurt dan het gekozen liedje, dan verleng ik dat netjes zonder dat het opvalt. Mensen geven wel honderden euro's uit aan een bloemstuk, maar voor muziek reserveert men veel minder."

## Wat vind je van het vertonen van foto's bij de muziek?

"Persoonlijk vind ik dat niet altijd even fraai gedaan. Ik maakte eens mee dat er foto's bij een uitvaart te zien waren van iemand die uitsluitend in korte broek, met blote bast en een biertje in de hand te zien was. Als dat nou je leven was..."

Dan is er misschien ook een markt voor een bureau dat kan adviseren bij het samenstellen van zo'n fotoserie? Want vaak is er geen afstemming tussen de plaatjes en de muziek.

"Daar is zeker een grote markt voor. Het wordt mij vaak gevraagd, maar ik kan het er niet ook nog bij doen en heb er ook niet veel mee. Ik vind zelf één mooie foto op de kist wel voldoende. Maar als je een fotopresentatie in goede banen kan leiden ligt er een groot onontgonnen gebied open."



## Waarom komen mensen er zelf niet uit als er geen briefje over de gewenste muziek ligt?

"Omdat alles binnen vijf dagen geregeld moet zijn en er zoveel op de familie afkomt. Dan blokkeer je in je herinneringen. Daarom adviseer ik ook aan iedereen die ik ken: schrijf iets

*Uitvaarten zijn persoonlijker geworden, de geliefde knutselauto mag er ook bij.*



*‘Mensen geven wel honderden euro’s uit aan een bloemstuk, maar voor muziek reserveert men veel minder’*

op, maak een Spotify-afspeellijst, of praat er eens over met je partner of ouder.”

Zelf heeft Angelique ook heel veel meer kennis opgedaan over muziek. Bijvoorbeeld over het Ave Maria, een populairere keuze bij de uitvaart. Daar bestaan honderden versies van, zowel in uitvoerenden, als in melodie. En dat laatste wist ze niet, maar nu herkent ze het verschil tussen het Ave Maria van Schubert en dat van Bach/Gounod. Ook als mensen als wens ‘het Ave Maria van Maria Callas’ hebben (Maria Callas zong nooit een bekend Ave Maria), dan weet zij precies wat ze kan adviseren.

### Is het altijd de muzieksmaak van de overledene of verzinnen de nabestaanden maar iets?

‘Dat is heel wisselend. Ik woonde een uitvaart bij van een man die precies had vastgelegd welke muziek het moest worden. Het waren zes stukken van een minuut of zeven van wat ik piep-knars-knor muziek noem, avantgardistische jazz-improvisaties. Ik zag de hele aula zeer onrustig worden, en dan duren zeven minuten heel erg lang hoor. Een goede uitvaartbegeleider stuurt daar op en kan adviseren om er bijvoorbeeld één uit te kiezen. Als je daarvoor wat vertelt over de muzieksmaak van meneer, valt alles wat meer op zijn plaats, ook al is het niet-gangbare muziek.’

Sommige mensen die weten dat ze binnenkort komen te overlijden willen de genodigden nog een levensles meegeven, soms willen juist de nabestaanden iets vertellen over de overledene middels een liedje. Er zijn zoveel redenen om voor een bepaald muziekstuk te kiezen, en er is ook zo veel te kiezen. ‘U gaat, wij draaien’, zo noemt de man van Angelique het bedrijf wel eens. Want geen wens is haar te gek of ze zorgt dat ze het kan aanleveren. Intussen overigens met een team van vooral oud-muziek-samenstellers, want veel uitvaartbegeleiders weten haar te vinden.

### Grijpen mensen niet al te gemakkelijk naar de Dela-top honderd?

‘Helaas wel, uit onkunde en ongemak. Een vroegere buurvrouw klampte mij aan na het overlijden van haar moeder om haar te helpen. Ze had al in het Delalijstje gekeken: ‘Afscheid nemen bestaat niet’ en ook nog maar DiggyDex erbij gedaan voor de kleinkinderen. Ik herinnerde me dat haar moeder in de musicalvereniging zat en ging dus vragen stellen. Wat zong ze daar? Waar luisterden jullie naar op vakanties, zit daar niks tussen? Ging je wel eens naar het theater met haar? Toen kwamen

veel herinneringen boven en koos de familie uiteindelijk voor hele andere muziek dan de Grote Begrafenis Hits.’

### Wat kan de gekozen muziek verder bijzonder maken?

‘Op een onbewust niveau gebeurt er iets in je hersenen dat gevoelens van troost losmaakt. Soms is het alleen een herinnering die daardoor naar voren komt. Er zitten altijd persoonlijke herinneringen aan vast. Muziek geeft de ‘haakjes’ waaraan je je een mens herinnert en ook de uitvaart zelf nog, veel meer dan mensen die spreken. Er zijn absoluut goede sprekers, maar muziek onthoudt je altijd.’

### In vroeger tijden moest muziek bij de uitvaart wel een beetje deftig zijn, voornamelijk klassiek. Welke verschuiving heb je gezien?

‘Het zijn veel persoonlijker uitvaarten geworden en daardoor zoveel diverser. Wat hoort en wat hoort niet wordt in steeds kleinere kringen

gezegd. Mensen hebben gemakkelijker toegang tot muziek door Spotify en YouTube. De ideeën kunnen ze daardoor goed verwoorden. Men durft ook meer.’

### Ben je door dit werk directer met de dood bezig?

‘Ik hoor zoveel verhalen over mensen bij wie het leven plotseling op de kop staat, of die er ineens niet meer zijn, dat het mijn levenshouding heeft veranderd. Als je niet gelukkig bent, doe er wat aan. Ga eraan werken om het wel te worden, ban de ruis uit je leven weg. Natuurlijk moet je soms dingen doen die je niet wilt, maar als dat te zwaar op je drukt, weg ermee!’



**‘Ik zag de hele aula onrustig worden, en dan duren zeven minuten heel erg lang hoor’**

**1** Angelique Stein (1965) doceert aan een opleiding voor uitvaartbegeleiders en geeft workshops aan het huidige personeel. Ze begon haar carrière als dj op Hilversum 3 en werkte op alle publieke radiozenders als muzieksamensteller. Ze voorzag onder andere Met Het Oog Op Morgen, Radio Tour de France en Adres Onbekend van muziek. Nu doet ze dat nog voor De Sandwich van Jaques Klötters (zondagmorgen, NPO Radio 5)

**2** Angeliques muziekljstje ‘In elk geval een oud lied van een Welsh mannenkoor en Gracias a la vida van Mercedes Sosa. Bij de uitloop een instrumentale versie van Thank You for the Music van Abba, ‘zodat iedereen dat nog lang blijft neuriën’.’

**3** Veelgevraagde uitvaartmuziek. Waarheen, waarvoor is inmiddels vervangen door Time to say goodbye (Con te partiro) van Andrea Bocelli en Sarah Brightman. Dit klinkt in de aula het vaakst. Ook hoor je regelmatig een Ave Maria. Roller Coaster van Danny Vera heeft de Top 10 ook gehaald.

Over VGO'ers die na hun pensioen niet achter de geraniums zijn gaan zitten

## Pieter Schut: 'Een vogel vertelt veel over de omgeving'

Toen hij jong was, wilde hij journalist of boswachter worden. Het werd uiteindelijk een soort van combinatie van die twee: Pieter Schut (69) kijkt terug op een rijke journalistieke carrière bij de NCRV en NOS – en als zelfstandig media-ondernemer. Maar de natuur is er ook altijd geweest en dan vooral alles wat kan vliegen. Pieter is al sinds jaar en dag lid van de vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken en een gepassioneerd vogelaar.

door Klaas Doornbos

"Al op de middelbare school en studie was ik er bij als een krant gemaakt moest worden", zegt Pieter die in 1974 een advertentie zag voor de functie van leerling-journalist bij dagblad De Gooi- en Eemlander. "Ik was uitgeloot bij de - toen nog enige - journalistenopleiding in Utrecht, dus dit was een mooie kans. Ik heb acht jaar met veel plezier bij de krant in verschillende rollen gewerkt. Maar na acht jaar vond ik het tijd voor iets anders: dat werd bureauredacteur bij Hier en Nu-radio, de radio-actualiteitenrubriek van de NCRV. Na drie jaar maakte in de overstap naar Den Haag, waar ik samen met Jan Zindel de politiek volgde. Later werd ik eindredacteur van Hier en Nu-radio en na de vorming van het Radio 1-Journaal ging ik terug naar Den Haag als chef van de Haagse redactie. Drie jaar later keerde ik in een andere rol terug bij de NCRV-tv."

### "De mensen van..."

Pieter ging bij de afdeling Informatieve programma's van de NCRV-tv aan de slag met een genre dat nu dagelijks op de tv te zien is, maar toen nog vrij nieuw was: de docusoap. "We hebben uiteindelijk 25 series gemaakt onder de titel "De mensen van...". De eerste aflevering was meteen een succes dankzij de medewerking van voetbalclub SC Heerenveen, waar

trainer Foppe de Haan ons bijna overal liet meekijken. Ik ben tot op de dag van vandaag supporter van deze club."

### Tadorna Media

In 2007 koos Pieter voor het zelfstandig ondernemerschap. "Ik was enkele jaren manager geweest bij de NCRV en miste het handwerk. Met mijn bedrijf Tadorna Media pakte ik weer journalistieke projecten op. Ik noemde het bedrijf naar de Tadorna tadorna ofwel de bergeend, die veel te zien is in onze regio en die heel veelkleurig is. Dat ben ik denk ik ook. Ik ben nog steeds actief met Tadorna, onder meer als uitgever van het Spiegelschrift, een glossy magazine voor de bewoners van de wijk Het Spiegel in Bussum, waar ik zelf lang heb gewoond."

### Vogels kijken

De belangstelling voor vogels begon al in de tijd dat Pieter bij de Gooi- en Eemlander werkte. "Een collega was oprichter van de vogelwerkgroep in het Gooi. Ik sloot me ook aan en voor ik het wist was ik eindredacteur van het blad van de werkgroep. Vogels in de natuur intrigeren. Je komt in de stad heel andere vogels tegen dan in het bos of op de hei. Een vogel vertelt je zoveel over de omgeving."

Terugkijkend op bijna een halve eeuw journalistiek is het voor Pieter lastig om bepaalde hoogtepunten er uit te lichten. "Mijn Haagse periode was heel erg intensief met heel veel leuke contacten en veel nieuws. Bij Hier en Nu hebben we veel aandacht besteed aan Zuid-Afrika toen de apartheid werd afgeschaft met onder meer een interview met Nelson Mandela. En ik kijk met veel plezier terug op het maken van bladen en programma's. En op dit moment vraagt vrijwilligerswerk, onder meer voor de Rotary, veel aandacht en tijd."



Foto boven: Pieter Schut tijdens een reis door Oeganda kortgeleden, "waar ik het geluk had dat onze gids heel veel van vogels wist. Ik heb in drie weken 112 verschillende soorten gespot. Al met al erg indrukwekkend."

# Peter d'Hamecourt



voelt zich thuis in  
Frankrijk maar  
laat Rusland niet los

## LETTERLIJK WEER OP DE BEEN

door Evert Kooij

De pandemie en de oorlog in Oekraïne hebben het leven van Peter d'Hamecourt grondig in de war gestuurd. De ex-correspondent in Moskou voor onder meer de NOS en het Algemeen Dagblad woont sinds zijn pensionering met zijn Russische vrouw Zoya in Zuidwest-Frankrijk, in een streek die hem even geliefd is als de omgeving van hun datsja bij Moskou. Hun droom is om daar weer op bezoek te gaan. Peter: "Alleen een einde aan de oorlog kan die droom waarmaken".

Toen Peter d'Hamecourt (76) naar de Côtes de Duras verhuisde, was het niet de bedoeling om stil te zitten. Wie hem kent, verbaast het niet dat het journalistieke bloed nog door zijn aderen stroomde. Peter schreef een reeks boeken waarin hij de ziel van Rusland blootlegde. Geregeld ging hij naar Nederland om in theatercolleges over Rusland en zijn geschiedenis te vertellen. Even zo vaak stapte hij in Bordeaux op het vliegtuig naar Rusland om daar toeristen rond te leiden.

Daar kwam in 2018 ineens een einde aan toen Peter werd getroffen door een herseninfarct. De jarenlange inspanningen van de temperamentvolle journalist hadden hun tol geëist. Maar met datzelfde temperament lukte het Peter om in weerwil van sombere prognoses letterlijk weer op de been te komen.

### Hoe is het met je?

"Ik kan nog steeds zeggen dat het langzaam beter gaat. Twee keer per week zit ik bij de fysiotherapeut voor een zware training. Dat heeft resultaat; lopen met de stok gaat steeds beter." Met de linkerarm van de linkshandige Peter gaat het herstel langzamer. "Gelukkig wordt de spasticiteit minder, maar de arm zelfstandig bewegen is moeilijk. Tikken moet ik met één hand doen, wat niet bevorderlijk is voor foutloos schrijven", zegt Peter die zijn kennis over Rusland nog wat graag omzet in journalistieke teksten. "Ik moet geduld hebben en dat is niet mijn sterkste kant."

Deze eigenschap blijkt vooral in de maanden na zijn infarct. In het boek *Een leven op zijn kop* beschrijft collega en vriendin Trix Broekmans Peters wilskracht tijdens zijn revalidatie. Het is een proces van kleine stapjes, de patiënt heeft geen vrede met het in zijn ogen trage programma om hem weer zelfstandig te laten lopen. "Geduld is de grootste kwelling voor iemand wiens hele leven was gericht op actie."

### Pijnlijk en zinloos

#### Hoe beleef je de oorlog in Oekraïne?

Gedreven, zoals het publiek de correspondent Peter d'Hamecourt leerde kennen in talloze televisiegesprekken: "Het is allemaal zo pijnlijk en zinloos. Poetin baseert de oorlog op een misinterpretatie van de geschiedenis. Dat zijn land uniek is en dat de wereld dat moet erkennen." Peter kan als geen ander de gebeurtenissen plaatsen in de context van de geschiedenis. Voor de tien boeken die hij schreef, heeft hij een schat aan historische kennis vergaard. Door te bellen met contacten in Rusland houdt hij zich op de hoogte van de stemming in het land.

"Ik sprak een arts in de republiek Boerjatië, diep in Siberië, over de angst om je over de oorlog uit te spreken. Die zit zo diep dat ze er in zijn ziekenhuis niet over durven te beginnen. Of ze gaan naar buiten omdat ze binnen misschien worden afgeluisterd of door verraders worden aangegeven. Precies zoals in de Sovjettijd."



**'Tikken moet ik met één hand doen, wat niet bevorderlijk is voor foutloos schrijven'**

### Wrange vruchten

Tot 24 februari vorig jaar sloot Peter niet helemaal uit dat Poetin de aanvalsoorlog zou beginnen, maar hij ging ervan uit dat dit niet zou gebeuren. "We plukken er nu de wrange vruchten van dat het Westen signalen die er al lang waren heeft genegeerd. Toen Poetin Jeltsin opvolgde, was er een flinterdunne hoop dat hij Rusland de goede kant op zou sturen. Maar eigenlijk was die opvolging al van begin tot einde frauduleus." Tijdens de eerste 'verkiezing' van Poetin in maart 2000 tot president liet Peter de kijkers van NOVA weten dat Poetin blijft steken op 46 procent van de stemmen. "Maar hij moest gekozen met een ruime meerderheid. Mijn laatste zin was: 'Maakt u zich geen zorgen,

## « 'Geduld is de grootste kwelling voor iemand wiens hele leven was gericht op actie' »

als u morgen wakker wordt is Poetin gekozen met 56,2 procent'. Ik zat er slechts een fractie naast, het was 56,4 procent. We hebben er niets van geleerd."

### Hoe zijn jullie in Frankrijk terechtgekomen?

"Mijn over-overgrootvader was Fransman. Hij is onder koning Lodewijk Napoleon naar Nederland gekomen die hem aanstelde als staatssecretaris. Later diende hij als staatssecretaris onder Koning Willem I die hem het Nederlandschap verleende."

Uiteindelijk is deze Armand d'Hamecourt teruggekeerd naar Frankrijk, maar zijn verre nazaat Peter kwam toch in Nederland (Vlaardingen) ter wereld. "Het Franse gevoel is altijd in de familie gebleven", zegt Peter.

Tijdens een verblijf in Lot-et-Garonne werd hij zo door het landschap gegrepen dat hij besloot om in deze omgeving een mooi plekje te zoeken voor na zijn correspondent-schap.

### Hoe is het leven hier?

"Ik voel me thuis in Frankrijk. Zoya en ik zijn hier gelukkig, al missen we Rusland. Naast ons ligt een boomgaard met de wereldberoemde Prunes d'Agen, aan de andere kant is een wijngaard waar druiven groeien voor Savignon Rouge. Als je wilt integreren, moet je sociaal bezig zijn. Dat doen we ook. Op het platteland is altijd veel te doen. Helaas komt er weinig uit mijn handen, maar ik kan wel de verhalen van de burens aanhoren. We komen onze dagen wel door."

Trix Broekmans beschrijft in haar boek hoe Peter, voordat hij door het herseninfarct werd getroffen, elke ochtend in een oud Peugeotje naar een bakker in een nabijgelegen gehucht tufte voor een baguette en twee croissants. Soms treft hij daar de burgemeester die ook een brood komt kopen. Ze keuvelen wat en

dan gaat Peter weer huiswaarts, genietend van het ritje door het Franse land.

Maar het leven van de pensionado was meer dan dat van God in Frankrijk. Zijn bestaan als boekenschrijver, verteller in theatercolleges en gids van culture reizen leek erg op werken. Hij spande zich niet minder in dan in zijn tijd in Moskou, toen hij tot het uiterste ging om deadlines te halen. Het was meer dan Peters lijf aankon. Maar de signalen die zijn lichaam uitstuurde waren aan hem niet besteed.

### Niets meer te negeren

Tot er niets meer te negeren valt: bloedstolsels veroorzaken een beroerte die Peter d'Hamecourt linkszijdig verlamt. Een langdurige en taaie revalidatie moet er het beste van maken. Na drie maanden krijgt Peter een dreun die zo mogelijk nog groter is dan het infarct zelf, als zijn arts zegt dat hij zich moet voorbereiden op een leven als invalide. De rolstoel is het maximaal haalbare. Dan moet je Peter hebben. De boodschap maakt hem woedend, schrijft Trix Broekmans. Wat denkt die arts wel? Hij zal dat doktertje wel eens wat laten zien.

Drie weken later lukt het Peter een pasje vooruit en een pasje achteruit te zetten. Weer ruim een week later loopt hij onder begeleiding enkele meters op de gang. Peter heeft zich uit de rolstoel gevochten. En dat blijkt later precies wat de arts met zijn boodschap had willen bereiken. Hij speelde hoog spel door Peter een leven als invalide in het vooruitzicht te stellen. Het had zo kunnen uitpakken dat de patiënt alle moed zou verliezen. Maar de arts had goed ingeschat dat bij Peter het omgekeerde gebeurde.

Minder dan een jaar na de beroerte lukt het Peter weer om in theaters op te treden. Maar weldra brengen de lockdowns er de klad in. Peter hoopt op een herstart van de lezingen, net als vroeger muzikaal omlijst door de Oekraïense accordeonist Oleg Lysenko.

### Zie jij jezelf nog naar Rusland reizen?

"Zodra er iets van vrede is, wil ik er naar toe. Het doet pijn dat we niet naar onze datsja kunnen, het is zo'n geliefde plek. En Moskou is een fantastische stad. De rol van reisleader gaf me de mogelijkheid om daar af en toe naar toe te gaan."

### Hoe zie je de toekomst van de oorlog?

"Daar zitten we nog wel een tijdje aan vast. Het enige dat je mag hopen is dat het slecht georganiseerde en corrupte Russische leger in elkaar klappt." De zinloosheid van de oorlog blijkt volgens Peter vooral uit de strijd in en om de Donbas. "Wie zit op die streek met zijn verouderde steenkoolindustrie te wachten? Het is een economisch rampgebied waar geen trofeeën te halen zijn, hooguit symbolische."

### Leven in geschiedenis

Poetin zal niet tot inkeer komen, zegt Peter. Hij verwijst naar Poetin het koningsdrama, het boek waarin hij beschrijft hoe ver de Russische leider afstaat van onze normen en waarden. Van de bevolking mag je ook niets verwachten. "Russen leven in hun geschiedenis, maar daar is nooit de juiste interpretatie aan gegeven. Je mag niets afdoen aan de Stalin-periode, net als de zogenoemde glorieuze overwinning van Rusland op Duitsland, waarin 37 miljoen Russen het leven hebben gelaten. Daarom blijven de Russen op hun handen zitten, vreselijk om te zien."

De oorlog is ook in Zuidwest-Frankrijk tastbaar. "Zelfs in deze uithoek zijn Oekraïense vluchtelingen", zegt Peter. Omdat hij en Zoya zich met hen bemoeien, ziet hij van dichtbij hoe deze mensen moeten omgaan met de onzekerheid. "Ze hebben de vreselijkste dingen meegemaakt en raken verzeild in een land waarvan ze de taal niet kennen. Het is pijnlijk om te zien hoe ze worstelen met de steeds terugkerende vraag: bouwen we hier een bestaan op of gaan we terug naar Oekraïne. Jongeren vinden hun

weg wel, die pikken de taal gemakkelijker op en kunnen studeren. Voor ouderen is dat veel moeilijker."

### Hoe kijk je aan tegen de Nederlandse verslaggeving uit Rusland?

"De collega's in Moskou doen fantastisch hun best. Mijn vriend Geert Groot Koerkamp is het best ingevoerd van allemaal. Ook Iris de Graaf doet het geweldig. En er zijn ook altijd NOS-collega's in Kiev terwijl die stad geregeld wordt bestookt. Ik heb daar heel veel bewondering voor. Maar voor het Nederlandse publiek valt moeilijk te doorgronden wat het land beweegt en waar die absurde houding vandaan komt."

Naar vermogen probeert Peter zijn steentje bij te dragen aan het verschaffen van inzicht in Rusland en zijn inwoners. In zijn wekelijkse podcast duidt hij in gesprek met Nicole Roos het nieuws over de oorlog met veel verwijzingen naar de Russische geschiedenis. En op Facebook schrijft Peter in het verlengde van zijn boeken stukken over wat Rusland en zijn inwoners bewegen.

Peter verzucht in een van zijn bijdragen eind januari: *Het land kent grote schrijvers en dichters. Het wordt tijd dat de Russen naast culturele ook humane waarden leren ontdekken.*

- Een leven op zijn kop is een uitgave van de Patiëntenvereniging Hersenletsel. In een voorwoord schrijft neuropsycholoog Erik Scherder: "Ik heb niet eerder zo indringend het proces na een herseninfarct kunnen volgen" ([hersenletsel.nl](https://www.hersenletsel.nl))
- De wekelijkse podcast (Peter d'Hamecourt, dé Ruslandkenner) is te beluisteren via Spotify
- Bijzonderheden over Oleg Lysenko: [oleglysenko.nl](https://oleglysenko.nl) (de in Nederland wonende Lysenko gaat met benefietoptredens door het land ten bate van zijn vaderland).
- Vladimir Poetin - het koningsdrama en de andere boeken die Peter d'Hamecourt over Rusland schreef, zijn verkrijgbaar bij uitgeverij Conserve ([conserve.nl](https://www.conserve.nl)).

« 'Het doet pijn dat we niet naar onze datsja kunnen, het is zo'n geliefde plek' »

Na 2,5 jaar verbouwing  
weer open voor publiek

# Vernieuwd Media- museum zet in op de persoonlijke beleving

door Klaas Doornbos Foto's: Beeld & Geluid

Op 11 februari 2023 opende het Mediamuseum van Beeld & Geluid na 2,5 jaar verbouwen weer zijn deuren voor het publiek. Het museum keerde naar eigen zeggen terug als het meest interactieve Mediamuseum ter wereld, waarin het medialeven van de bezoeker centraal staat. Het beleefde een sterke aftrap: het openingsweekend was al direct volledig uitverkocht.



De belangrijkste aanleiding voor een ingrijpende verbouwing van Beeld & Geluid waren, volgens Manager Museum Karen Drost, de enorme veranderingen in het medialandschap in de afgelopen jaren. "Het vorige museum dateert van 2006. Dat was kort voor de lancering van YouTube en de iPhone. Beide hebben zoals bekend een enorme impact gehad op media en mediagebruik. We zijn al in 2016 gestart met onze eerste ideeën over een nieuwe aanpak. Daarbij stond de persoonlijke ervaring hoog op onze agenda. Media lenen zich voor het bieden van een echte ervaring. En we hebben dankzij het enorme archief van Beeld en Geluid een enorme bron aan materiaal. We zijn uiteindelijk uitgekomen op het inrichten van vijf zones binnen het thema 'Leven in media'. Dat zijn delen, informeren, verkopen, vertellen en spelen."

## Delen en informeren

Bij delen gaat het volgens Karen Drost om het feit dat het uitwisselen van informatie vandaag de dag net zo belangrijk is als eten en slapen. "De manier waarop we media delen, is de laatste vijftien jaar fundamenteel veranderd. Stuurden we eerst een brief of belden we elkaar, inmiddels gebruiken we voor het delen van informatie vooral onze smartphones en social media."

Bij de zone Informeren draait alles om de nieuwsvoorziening. Drost: "In deze zone ervaar je als bezoeker onder meer hoe nieuws wordt gemaakt en kun je zelf bepalen of nieuws betrouwbaar is of fake. Je kunt hier zelf aan de slag als nieuws-maker."



## De manier waarop we media delen, is de laatste vijftien jaar fundamenteel veranderd

## Verkopen

De zone Verkopen draait om de manier waarop media de consument proberen te verleiden. Drost: "Dankzij het verzamelen van enorm veel data over consumenten kunnen reclamemakers ons steeds persoonlijker verleiden. En dankzij influencers voelt het alsof je beste vriend je een

product of mening aanbeveelt. Je kunt in deze zone als bezoeker onder meer

raden welke producten worden aanbevolen door rolmodellen, ontdekken hoe slukreclame werkt en zelf aan de slag gaan als influencer."





### Vertellen

In de zone Vertellen maakt de bezoeker kennis met hoe de media verhalen vertellen. “De bezoeker leert hoe verhalen een vaste structuur hebben en hoe mensen naar series blijven kijken”, zegt Drost. “Hier kan de bezoeker verder

toetsen welk karakter hij als hoofdpersoon zou zijn. Ook zie je welke gereedschappen de filmmaker gebruikt om zijn verhaal te vertellen, ook in muziekvideo’s. De

bezoekers kunnen zelf als regisseur aan de slag door een korte film te maken.”

### Spelen

Bij gamen denk je als eerste aan videogames,

maar spelprogramma’s zijn er al heel lang op tv en kranten bieden al jaar en dag puzzels en prijsvragen. Drost: “In de jaren tachtig zaten we samen op de bank voor de spelshows van onder anderen Willem Ruis. Nu kijken we op YouTube naar een gamer die Fortnite of Minecraft speelt. Bezoekers kunnen in de zone Spelen hun eigen game bouwen, zelf racen door oude en nieuwe games of leren hoe games worden gemaakt. Op de grote digitale spelvloer kun je met anderen een levensgrote videogame spelen.”

### Mediaprofiel

Bezoekers die echt interactief aan de slag willen in het museum kunnen bij de start via de zogenaamde Tune In en de museumapp hun eigen mediaprofiel aanmaken. Dat gebeurt met gezichtsherkenning. Vervolgens worden zij bij de verschillende interactieve onderdelen wel-

kom geheten én krijgen ze filmpjes te zien die passen bij hun persoonlijke voorkeuren. “Maar je kunt uiteraard ook zonder het aanmaken van een mediaprofiel het museum bezoeken”, aldus Drost, die wijst op de belangrijke rol van alle onderliggende techniek bij alle onderdelen. “Dat was ook de reden dat we alles heel langdurig en uitgebreid hebben getest.”

### Verwonderen en Pronken

In het Mediamuseum zijn naast de vijf zones twee verdiepingen ingericht voor wisselende presentaties. Op de verdieping Verwonderen staat de toekomst van media centraal. Hier kun je als bezoeker bijvoorbeeld een 3D-game spelen, in een holografische wereld stappen, deepfake-techniek zien, ervaren hoe je media beleeft als je blind of slechtziend bent of meedoen aan het testen van nieuwe omroep-innovaties. Bij dit onderdeel werkt het museum

nauw samen met partners als tech-bedrijven, ontwerpers en developers, kunstenaars, medi makers en wetenschappers. Op de verdieping Pronken zijn kostuums van mediapersoonlijkheden uit de 20e en 21e eeuw te zien uit de collectie van Beeld & Geluid. Denk aan de blauwe catsuit van Jerney Kaagman uit Toppop, de weergaloze Songfestival-jurk van Nikkie de Jager, de kostuums van Jacobse & Van Es of het roze pak van Splinter Chabot.

« **Dankzij het verzamelen van enorm veel data kunnen reclamemakers ons steeds persoonlijker verleiden**

- Het Mediamuseum is geopend van dinsdag t/m zondag van 10:00 - 17:00 uur. Voor een bezoek is het verplicht om vooraf te reserveren/bestellen via de website: [www.beeldengeluid.nl](http://www.beeldengeluid.nl).

« **Bezoekers die interactief aan de slag willen, kunnen bij de start hun eigen mediaprofiel aanmaken**

## Eruit die stekker

De naam G.B.J. Hiltermann viel. *Meester Geebeejee* Hiltermann. Het was na een vrolijke lezing over Philip Bloemendal, ooit de eikenhouten stem van het Polygoonjournaal. Of er nog meer markante stemmen waren. Hiltermann, dus.

Iedere vijftigplusser kent die naam nog. Hij hield met gezaghebbende stem wekelijks zijn gezaghebbend praatje: "De toestand in de wereld". Hij eindigde ook steevast met die woorden: "...bla bla bla...", want zo is momenteel de toestand in de wereld!"



Op zondag, rond lunchtijd. Het was alsof Kennedy zelf de dag daarvoor nog bij hem op audiëntie was geweest. Je geloofde dat Chroesjtsjov nog aan de lijn hing

om na afloop van het praatje meester Geebeejee te smeken om hem te vertellen hoe het in godsnaam verder moest met de wereld.

Nou ging ik toen ik groot werd bij een internationaal radio-station werken, laten wij het *Radio Holland* noemen. Daar was een hoofdredacteur, laten wij hem *Bas Bekker* noemen, die ook een weekpraatje hield. Het Buitenlandcommentaar heette dat. Bekker, een vriendelijke, zware man met een hoornen bril en een pijp, imiteerde zo'n beetje de stijl van Geebeejee. Maar hij was van de NRC gekomen, noemde zijn luisteraars nog altijd "mijn lezers" en je zag hem lijden achter de microfoon als hij zijn zelf met twee vingers getikte drie kantjes tekst voor moest lezen. En tienduizenden lezertjes in de wereld leden met hem mee.

Technici en ondergeschikten waren wat harder. Ze maakten foute grappen of schreven stiekem guitige introductieteksten voor zijn commentaar: "Eruit die stekker, hier is Bas Bekker!" Of: "Kan het nóg gekker? Jawel hoor, hier is Bas Bekker!"

Op een dag was de hele redactie op vakantie en moest ik ter vervanging van Bas Bekker drie weken lang een overzicht maken van de weekcommentaren uit westerse kranten van aanzien. *Le Monde*, *The Times*, *The New York Times*, *Die Neue Zürcher Zeitung*, *Der Frankfurter Allgemeine*, *El Pais*... Mijn drie kantjes teksten werden dan voorgelezen door een van onze welbespraakte omroepers.

Toen is het kwartje gevallen. Het viel mij op dat die wekelijkse krantensamenvattingen van mij verduiveld veel leken op het buitenlands weekoverzicht van Bas Bekker. Hij noemde alleen die kranten niet, maar babbelde alsof hij het zelf verzonden had over *enerzijds* Thatcher en *anderzijds* de kwestie van de kruisraketten en dat *de tijd het wel zou leren* en dat het allemaal *nog te bezien* stond. Ik schrok er een beetje van. Want echt, ik dacht dat hij dat zelf allemaal had bedacht, ijsberend in zijn serre thuis, lurkend aan een verse pijp. Noem het de weken dat ik mijn journalistieke onschuld verloor. Maar... mijn journalistieke bek viel nog verder open toen ik gedurende die drie weken meester Geebeejee hoorde: die deed hetzelfde! Maar dan met gezaghebbende stem en hoola: het was stil op straat. En in de huiskamers, want je waagde het niet om je moeder om een schepje jus te vragen als meester Geebeejee bezig was om de wereld uit te leggen. Je kop houden moest je, zolang het orakel van de AVRO sprak. Het ontwrichtte menig huisgezin. Daarom. Ik heb het nooit in het openbaar willen zeggen, maar het is me nu te veel geworden. Het moet eruit. Enerzijds zal het wellicht gevolgen hebben voor mij als klokkenluider binnen de journalistiek. De tijd zal het leren. Anderzijds zou het kunnen dat mijn ontboezeming de reputatie van Geebeejee postuum gaat schaden. Al staat dat te bezien. Samenvattend: meer dan veertig jaar krantencomentaren overschrijven en met je stem geen tegenspraak afdwingen, dát... zegt veel over de toenmalige toestand in de wereld.



## Boudewijn Büchstraat

Een nieuwbouwwijk langs het spoor in Leidsche Rijn. Hier zijn de resultaten van mijn wetenschappelijk onderzoek: er is in deze straat bij tien huizen aangebeeld, op twee adressen was niemand thuis. In drie panden wonen mensen die geen Nederlands spreken en geen idee hebben over wie ik ze iets vraag. Van de vijf overigen denkt een-tje dat Boudewijn Büch een bekende Utrechter was. Vier kennen hem wel: van tv. Geen van de respondenten antwoordt dat het om een auteur gaat. Dus hoewel deze straat in de Schrijversbuurt ligt, past hij in onze rubriek van omroepcoryfeeën.



Boudewijn Büch in 1985



door Joost Huijsing

Boudewijn Maria Ignatius Büch (Den Haag 14 december 1948) begint wel als dichter en schrijver. En als fantast: vanaf het begin van zijn carrière beweert de man die in het onderwijs niet verder komt dan een mavo-diploma, dat hij twee keer doctorandus is (Duits en filosofie) en 's werelds grootste expert in de psychofamacohistorie – een zelfverzonnen wetenschap. In veel van Büchs boeken komt een zootje voor, daarover spreekt hij ook vaak met vrienden, totdat die er niet meer in geloven. Dan laat hij zijn droomkind sterven: 'Een kleine blonde dood'. Zelfs zijn achternaam-met-umlaut is niet echt. Het is Buch (net als zijn broer Menno die ook bekend werd via tv).

Büch's boeken en columns, recensies in het Parool dringen door tot Hilversum en in 1982 begint zijn stormachtige televisielevens. Eerst een boekenrubriekje bij de VARA in het cultuurprogramma 'De Verbeelding', daarna al gauw een eigen show: 'Büch's Boeken'. Dan gaat het snel en presenteert hij jarenlang reisprogramma's getiteld 'De wereld van Boudewijn Büch'. Daarin komen op een aanstekelijke manier al zijn fascinaties aan bod: de dodo, de Rolling Stones, boeken, Goethe, historie, landkaarten en vooral afgelegen exotische eilanden. In de Wiki van Beeld & Geluid wordt hij zo omschreven: "Een beetje vadsige, zwetende kleine man in een sjofel T-shirt tussen cultuurschatten op vaak verre plaatsen. Met een zoekende, soms plagerig geamuseerde blik. En steeds is er die enorme feitenkennis. "Ik heb wat te vertellen! En de meeste TV-personen niks."

Boudewijn Büch sterft op 23 november 2002, een paar dagen na zijn laatste tv-optreden bij 'Barend & Van Dorp'. Een hartstilstand in bed in zijn huis aan de Amsterdamse Keizersgracht, omringd door zijn verzamelde curiosa en meer dan 100.000 boeken. Hij leeft voort in het Genootschap Büchmania en in de planetoïde (#23403) Boudewijnbuch- zonder umlaut. Een rotsblok van zo'n 4 kilometer doorsnee dat tussen Mars en Jupiter rondjes om de zon draait.

# Vrije geest op klompen

In de radiogeschiedenis springen er rubrieken uit die soms niet eens erg lang hebben bestaan, maar die onuitwisbaar blijken voor wie ze hebben gehoord. Zo was er een rubriek uit het legendarische radioprogramma VPRO-vrijdag: een verslaggever slentert op klompen door een niet zo bekende streek en beschrijft in schitterende volzinnen met sonore stem spontaan wat hem overkomt. Klaas Vos maakte naam met wat hij 'zwerfradio' noemt.



door Dick Klees  
Foto's: Bert van Berkel en Dick Klees

Hij was dominee, o.a. in de kleine, in 1981 gefuseerde protestantse gemeente Ossendrecht, de tweede in ons land waar hervormden en gereformeerden samen gingen. Oorspronkelijk komt hij uit Huizen en na verschillende omzwervingen woont hij er alweer enkele jaren. Daar is hij ook weer predikant. Zijn hele leven is Klaas Vos al een sociaal bewogen mens, nu vooral als voorzitter van de voetbalclub SV Huizen.

"Ik ben in al die jaren veranderd en maakte allerlei golven door, vanaf mijn jaren als streng-gelovig opgevoede jongen. Ik ontdekte dat ik homo was, onderdrukte dit en werd actief in de kerk, in de hoop dat de Heer mij genadig zou zijn en ik misschien toch in de hemel kon komen. Ik ontmoette een vrouw die verliefd op mij werd. Ik dacht dat dat mijn redding zou zijn. We woonden van 1976 tot 1978 in Roemenië, temidden van de Hongaarse minderheid."

## In therapie

"Terug in Nederland ben ik dominee geworden in Vreeland. Intussen ging het proces van mijn geartheid door, waardoor ik in de war raakte en in therapie moest. Dat ging zo in die tijd. Ik kwam uit de kast, wat leidde tot een scheiding. Uiteindelijk ben ik ook uit Vreeland weggegaan omdat het niet meer ging. Als dominee heb je een centrale plek in de sociale gemeenschap. Dan is het een extra last om er te blijven wonen, zeker in die tijd. Ik werd doodgedrukt tussen hartelijkheid en hatelijkheid. Zo kun je niet meer functioneren.

In de kop van Noord-Holland kon ik een baan krijgen in een experimentele kerkgemeenschap waarin mijn homoseksualiteit geen punt meer was. Alleen was de ontwikkeling daar weer zo dat ik tot de conclusie moest komen dat ik helemaal met de kerk moest stoppen. Alle ouwe meuk eruit, die was tenslotte de oorzaak van mijn probleem. Iedereen komt in zijn leven in moeilijke situaties terecht die het gevolg zijn van je kijk op de wereld en hoe je zelf in elkaar

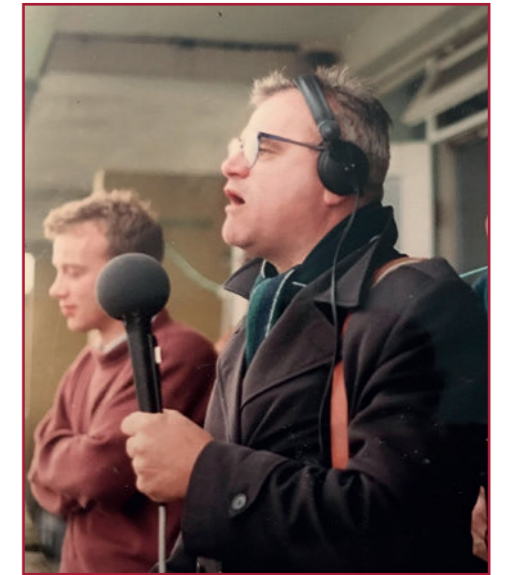
zit. Dan moet je een omgeving vinden die jou liefdevol je eigen identiteit gunt. Ik moest door die fase heen, dat kon niet anders. Er zijn dingen in het leven die sterker zijn dan al jouw beslissingen. Je komt in zo'n gemeenschap en geeft je volledig, het was een hartstikke leuke plek om te werken, ze hadden mij aanvaard en ik kon daar mijn creativiteit kwijt. Toch werd ik ziek: dat was de sturende kracht in mij die aangaf dat ik daar weg moest. Ik wil die kracht niet per se God noemen. Wat niet kan worden verklaard heet ook intuïtie of simpelweg toeval."

## Wat was de volgende stap?

"Ik had een verpleeghuispastoraat en verschillende taken in theaterproducties. Weer kwam het toeval mij te hulp. Ik sloeg de Volkskrant open en las het bericht dat de VPRO voor een radioprogramma deelnemers zocht voor een reis naar Oost-Europa. Ik had in Roemenië gewoond en sprak Hongaars dus tekende er voor in. Ze bleken nog een reis-leider te zoeken. Kortom: dat werd ik."

## Langs de Zuiderzee

Er gingen drie verslaggevers mee met de opdracht deelnemers te koppelen aan soortgelijke mensen in die landen: een arts kwam bijvoorbeeld in contact met een collega, mensen met gelijke interesses vonden elkaar. Ronald van den Boogaard, Ton van der Graaf en Ger Jochems namen hun verhalen op voor een rubriek bij VPRO-vrijdag. Klaas Vos: "Terug in Nederland kreeg ik twee



Klaas Vos in actie



**'Ik werd doodgedrukt tussen hartelijkheid en hatelijkheid'**



Vlnr: In Oldeborn: de Lincoln bij een tankstation ontlokte weer een mooie program-mabijdrage.

In actie op een Engelse locatie, vandaar de voor het NOB ongebruikelijke zender op zijn rug.

Met technicus Hans Poot en een caféhouder op Schouwen-Duiveland



kansen: de VPRO had ontdekt dat ik op termijn wat voor de radio zou kunnen doen en ik werd door de reisorganisatie gevraagd voor andere busreizen. Ik ben een tijd reisleader geweest totdat de gelegenheid zich voordeed om voor de radio te gaan werken. Bij Ronald van den Boogaard leverde ik het idee in om samen met hem in vijf afleveringen de route uit het boek van Jacques P. Thijssse langs de Zuiderzee na te lopen. Dat werd mijn eerste klus. Er kwamen nog andere dergelijke reisprogramma's. Ik was op weg geweest naar aanleiding van het boek Wierook en Tranen van Ward Ruyslinck. Bij een tussenstop moest Ronald om een of andere reden met Peter Flik bellen. Die vroeg hem of ik vrijdag in het programma Het Gebouw wilde invallen voor een rubriek van Max Sipkes en Germaine Groenier. Die liepen op vrijdagochtend met een draagbare zender door Amsterdam om verslag te doen van alledaagse gebeurtenissen. Dat nam ik natuurlijk met beide handen aan, temeer omdat ze die rubriek wilden uitbreiden tot en met de middag, van zeven uur 's morgens tot half vijf 's middag, elk uur vijf minuten live. Ik koos voor de Oosterbegraafplaats als locatie. De reactie van Peter Flik was enthousiast. 'Precies zó heb ik deze rubriek bedoeld,' riep hij uit. Ik wilde voor die rubriek liever de stad verlaten en naar het platteland trekken."

« **'Als er niets gebeurde, ging ik wel eens met een hond praten'**

### Heb je er daarom voor gekozen op klompen te gaan lopen?

"Ook weer toeval. Toen ik in Friesland door het dorp Paesens en Moddergat liep (Wim Bloemendaal heeft er van 1992 tot 2006 een programma naar genoemd) was het vreselijk slecht weer. Ik verzoop in mijn schoenen. Als kleinzoon van een boer bedacht ik dat ik klompen nodig had. Ik belde ergens aan en mocht ze lenen. Toen is dat herkenbare geluid geïntroduceerd. Later heb ik eigen klompen gekocht, waarop ik in iedere aflevering liep, drie seizoenen lang."

### Spreekstijl en klompen

Zo werd Klaas Vos met twee voor de radio karakteristieke elementen bekend: zijn uitgesproken spreekstijl - waarin de dominee te horen is - en het geluid van zijn klompen waardoor luisteraars iedere stap meemaakten. En alwéér: je kunt dingen bedenken, maar er is ook iets dat op je pad komt, jou toevalt. Het was ook de kern van het succes van deze rubriek: het toeval dat bepaalde waar iedere aflevering over ging. Niets werd tevoren georganiseerd, zoals zogenaamd spontane gebeurtenissen in veel programma's tegenwoordig worden voortgeproduceerd. Bij Klaas was niets bedacht en gebeurde alles spontaan. "Lopen, kijken en daarover praten was al wat ik deed, meer niet. Alles overkwam mij. Er was altijd wel wat. En als er niets gebeurde, ging ik

wel eens met een hond praten. Ik heb ontzettend fijn gewerkt bij de VPRO, al waren ze sociaal gesproken soms wel slordig. Het duurde lang voordat ik een vast dienstverband kreeg, ik was daar zelf ook onnozel in. Na mijn doordrammen is het uiteindelijk wel gebeurd en heb ik een pensioentje voor acht jaar vaste dienst. Na Het Gebouw ben ik door Ferry de Groot van de NOS nog naar Langs de Lijn gehaald. Maar op een bepaald moment besloot ik toch helemaal te stoppen met radio."

### Terug naar de kerk

Gek genoeg kreeg Klaas de behoefte weer naar de kerk terug te keren. Al zoekende kwam hij terecht bij een protestantse kerk op de Zuidas, waar hij de programmering verzorgde voor allerlei activiteiten en waar hij ook weer ging preken. In die tijd interviewde het dagblad Trouw hem over het thema 'Terug naar de kerk'. Dat artikel werd opgemerkt door de kerk in Ossendrecht, die al twee jaar op zoek was naar een nieuwe dominee. "Ik stemde in met contact. Moet je nagaan: zij solliciteerden bij mij! Ze kwamen mij horen in De Duif (waar voordien ook Jos Brink preekte). Ze besloten unaniem mij te beroepen. Ik heb acht mooie jaren in Ossendrecht beleefd."

### Maar wat was er dan met jouw ervaringen gebeurd dat de kerk jou oorspronkelijk in de problemen heeft gebracht?

"Niets. Er is namelijk ook een andere kerk. Het waren maar opvattingen en helaas bestaan

die nog steeds. Daardoor worden jongens en meisjes in de biblebelt ook nu nog in angst en onzekerheid gebracht. Zo lees ik de bijbel niet meer. Het gaat om de essentie van de boodschap, namelijk dat mensen bevrijd worden. Ik heb dat kunnen uitdragen."

### Terug in Huizen begon er, nu een halfjaar geleden, weer een nieuw hoofdstuk in je leven als voorzitter van de voetbalclub SV Huizen. Leverde je geaardheid in de geldende voetbalcultuur geen problemen op?

"De spelers weten het van mij, dat interesseert mij verder niet. Ik maak er een grap over uit een soort zelfspot. Als er discriminerende opmerkingen worden gemaakt over deze of gene duld ik dat niet, dan stap ik er als voorzitter op af. Vorig jaar speelden we een plaatselijke derby tegen de Zuidvogels. Met moeite werden we kampioen. Ik stond tussen Zuidvogelsupporters waar opgeschoten gasten 'homo's, homo's' stonden te schelden. Toen heb ik mij dreigend omgedraaid en ze indringend aangekeken met een blik die zei: kijk uit, anders grijp ik je op een plek die erg veel pijn gaat doen."

« **'Ik heb ontzettend fijn gewerkt bij de VPRO, al waren ze sociaal gesproken soms wel slordig'**

### Man alleen

Klaas Vos is een man alleen. "Het is mij niet gelukt een goede partner te vinden. Daar heb ik me bij neergelegd. Sinds de VPRO wegviel, zie ik als pater familias van de SV Huizen de voetbalclub als mijn familie." Vos schrijft columns en artikelen voor het Nederlands Dagblad. Hij leidt voor vrijzinnige vrouwen een bijbelgroep waar ze al zes jaar woord voor woord het bijbelboek Genesis lezen. Hij heeft plannen om weer eens 'zwerfradio' te gaan maken, dan als podcast. Klaas Vos heeft wel besloten te stoppen met preken, maar bij hoge nood kan men nog een beroep op hem doen.

## Werk aan de winkel



**De recente veranderingen in pensioenland laten het Verantwoordingsorgaan (VO) van PNO Media bepaald niet onberoerd. Op korte termijn hebben we te maken met de fusie tussen PNO en MPD, op wat langere termijn zijn het de consequenties van de invoering van de nieuwe Pensioenwet waar het VO mee te maken krijgt.**

Per 1 januari 2023 zijn het pensioenfonds PNO Media en de uitvoerder, Media Pensioen Diensten (MPD) samengegaan. Voor het VO een belangrijke verandering omdat het VO als toezichhoudend orgaan nu niet meer kan 'schakelen' met de Raad van Toezicht. Die is er namelijk niet meer in de nieuwe constructie van uitvoerend bestuur en niet-uitvoerend bestuur.

Aandachtspunt dit jaar voor het VO is hoe het interne toezicht in de nieuwe constructie vorm gaat krijgen.

### Gesprek VGOMedia en VO

Op 15 februari zaten het bestuur van VGOMedia en het VO om de tafel. Op uitnodiging van VGOMedia. Doel was om het door hen opgestelde concept-*position paper* te bespreken.

Dit *position paper* is opgesteld om het hoorrecht, zoals dat is opgenomen in de nieuwe Pensioenwet, meer inhoud te geven. In art. 150g van de wet komt dit hoorrecht toe aan verenigingen van gepensioneerden vanaf duizend leden (dus ook aan VGOMedia) en als de pensioenovereenkomst is ondergebracht bij een pensioenfonds, in dit geval dus bij PNO. Sociale partners moeten bij hun transitieplan dit hoorrecht geven aan de betreffende verenigingen.

In het constructieve gesprek heeft het VO commentaar gegeven op dat concept. Ook is afgesproken dat beide organen elkaar weer zullen opzoeken als daar aanleiding voor is. Op weg naar het nieuwe pensioencontract zullen er zeker momenten zijn om dat te doen.

### PNO-jaarslag 2022

Een van de belangrijkste taken van het VO is om een oordeel te geven over het functioneren van het bestuur van PNO Media in het afgelopen jaar. Dit oordeel wordt met dat bestuur besproken en als definitieve tekst opgenomen in het jaarslag van het fonds. Ook geeft het bestuur een reactie op het oordeel en ook die reactie wordt opgenomen in het verslag. De verschillende commissies van het VO zijn bezig met de thema's, vragen en bevindingen voor het concept-oordeel. Op 24 mei moet het oordeel definitief zijn.

Waarvan akte,  
Ynskje van den Brakel Visser

## Voorplaten 2023: Marius van Dokkum

De voorplaten van het VGOMedia Magazine worden in 2023 gevuld door schilderijen van Marius van Dokkum. Van Dokkum (Andijk, 1957) wist als kind als dat hij kunst-schilder wilde worden. Hij volgde de Chr. Akademie voor Beeldende Kunsten in Kampen. Hij schildert vooral stillevens en portretten. Zijn bekendste werken kenmerken zich door hun humoristische stijl. Van zijn hand verschenen verder onder meer zeven prentenboeken voor kinderen tot 6 jaar.



In 2015 exposeerde Van Dokkum in het Stedsmuseum in Harderwijk. De tentoonstelling was zo'n succes dat kunstenaar en museum op zoek gingen naar een locatie waar zijn werk permanent zou kunnen worden getoond. Dat werd de Snijkamer van de voormalige Universiteit van Harderwijk. In mei 2018 opende het Marius van Dokkum Museum daar zijn deuren.

[mariusvandokkummuseum.nl](http://mariusvandokkummuseum.nl)



## Nieuwe leden

*mw. R.A. Rijff, Den Haag (10-11-1955, Omr. West)*

*G.W. Altena, Almere (2-2-1956, NEP)*

*G.K. Wielenga, Tull en 't Waal (30-8-1955, NOB)*

*M. Stroes, Bussum (10-2-1957, NTR)*

*J.J.J. Hagen, Hilversum (25-12-1951, Select BV)*

*mw. Anneke Schoemaker, Kortenhoef (17-12-1954, NPO)*

*E.G. Huis in 't Veld, Eemnes (18-9-1953, VOO)*

*W. van der Plank, Almere-Buiten (2-11-1957, United)*

*J. van der Plas, Weesp (9-2-1944, TROS)*

*H. van de Pol, Kortenhoef (19-9-1957, NPO)*

*A. Visscher, Edam (29-6-1954, NOS);*

*mw. M.H.F. van Loon, Blaricum (28-7-1944, NTR)*

## Overleden VGOMedia-leden

**Oktober 2022** – 6. J.L.B. ter Kuile (18-4-1938, NOB); 21. mw. E.Waage-van der Vorst (23-8-1941, Teleac NOT); 23. mw. J.S.T. Taling-Mulders (15-1-1930, NOB); 31. W.J.Stokhof (11-2-1939, Teleac NOT).

**November 2022** – 2. W. Feenstra (10-7-1948, NOB); 3. P.M. Olivier (15-2-1931, NOB); 4. Ph. F. Smit (15-6-1935, NOS); 8. G.J. de Fluiter (27-11-1940, NOB); 11. K.G.Samplonius (17-9-1947, Reg.Omr. Drenthe); mw. M.A. Driessen (25-12-1950, Reg. Omr. Drenthe); 12. mw. N.C. Roozmond (7-9-1935, nabestaande); A. Smit (19-1-1941, Teleac NOT); 16. J.D. van Dijk (3-1-1940, NCRV); 18. J.H.E. Schelen (4-2-1933, NOB); 25. mw. A. de Hon (6-2-1932, NOS).

**December 2022** – 1. J.P.Schalk (11-8-1942, NOB); 3. P. van der Zwan (3-9-1932, ANP); 5. mw. H.H.F. van 't Velt-Steijlen (4-4-1939, NOB); 8. mw. C.H. van de Kieft (11-1-1938, VARA); 23. mw. Van Neerijnen-de Jong (14-10-1928, NOB); 25. J.G. Prakke (17-9-1939, CINECO); Th. D. Jansen (8-6-1924, NCRV).

**Januari 2023** – 3. A.B. van Galen (5-6-1937,); 5. mw. Schat-van de Meent (2-5-1937, nabestaande); M. Kuiling (27-5-1947, VARA); 8. J. van Amstel (25-2-1950, NOB Ciris); 9. mw. S. Kramer (9-7-1939, nabestaande); 17. O.J. Becker (12-1-1944, KRO); D.J.Oosterbaan (21-4-1943, NPS); 19. H.J. Kuijer (21-6-1932, MCO); 21. F.M. Bos-Janzeert 12-7-1936, nabestaande)



## Dank- betuigingen

Hartelijk dank voor de leuke geste i.v.m. mijn 80e verjaardag.

*Wim Becker, NTS/NOS/NOB, Doetinchem*

Verrassing! Ter gelegenheid van mijn 75e verjaardag ontving ik felicitatiekaarten van PNO en VGOMedia, met van de laatste tevens een cadeaubon. Een prachtige traditie, die ik zeer op prijs stel. Hartelijk dank!

*Joris ten Houte de Lange, NOS/NOB, Bosch en Duin*

Hartelijk dank voor de felicitaties en VVV-bon voor mijn 75e verjaardag.

*Gonnie Oosterbaan, Utrecht*

Hartelijk dank PNO en VGOMedia voor de felicitatiekaarten en cadeau ter gelegenheid van mijn 85e verjaardag.

*Nico Gooijer, NTS/NOS/NOB, Hollandscheveld*

Hierbij wil PNO en VGOMedia hartelijk bedanken voor de felicitatiekaart en de VVV-bon die ik mocht ontvangen t.g.v. mijn 75e verjaardag.

*Kees Koot, NOS/NOB, Almere*

Opnieuw genoten van een mooie VGO/PNO-traditie. Weer een lustrum op weg naar 90 jaar. Dank en tot de volgende keer.

*Erik Boshuizen, oud-voorzitter VGO en tevreden deelnemer PNO Media, Almere*

Op mijn 80e verjaardag werd ik door VGOMedia verrast met een VVV-bon en felicitatiekaart. Heel erg bedankt.

*Ansje van Vriesland-Abelsma, VARA, Hooglanderveen*

Wat leuk om onverwacht een verjaardagskaart en een cadeaukaart te ontvangen voor mijn 80e verjaardag! Hartelijk dank daarvoor.

*Clara J. Roozendaal, Utrecht*

## VGO mediapuzzel

Achterlijke gladiool	Kukel
Bengel	Kwal
Boef	Kwibus
Branieschopper	Lanterfanter
Bruut	Lellebel
Deugniet	Losbol
Doerak	Malloot
Dondersteen	Minkukel
Droeftoeter	Naarling
Drollenvanger	Oetlul
Druifluis	Oliebol
Druiloor	Opperprutser
Duivelsgebroed	Schelm
Ellendeling	Schobbejak
Feeks	Schorriemorrie
Flapdrol	Schurk
Galgoo	Secreet
Geitenbreier	Serpent
Gespuis	Sjembek
Geteisem	Snertjong
Gorlegooi	Snoeshaan
Hangebroek	Snoodaard
Hannes	Snotaap
Hansworst	Stoethaspel
Heikneuter	Sujet
Janjurk	Vlegel
Kakhiel	Vlerk
Klootviool	Vloerpruik
Kneus	Voetveeg
Kniesoor	
Knuppel	



Laten wij eens gek doen: een woordzoeker met (ouderwetse) scheldwoorden.

Lukt het u om ze op te sporen dan zet u de overgebleven letters in de hokjes. Er ontstaat dan een toepasselijk gezegde.

Alleen als u lid bent van VGOMedia kunt u meedoen. Stuur dan uw oplossing uiterlijk vrijdag 28 april naar de puzzelredactie, Louis van Hattem, Bijenmeent 10, 1218 GB Hilversum of via e-mail naar [Ivanhattem@upcmail.nl](mailto:Ivanhattem@upcmail.nl), met vermelding van uw naam, adres en woonplaats.

Uit de goede oplossingen worden drie prijswinnaars getrokken, die beloond worden met een cadeaubon van € 10,-.

L	M	I	N	K	U	K	E	L	E	L	L	E	B	E	L	G	G	M	E
N	O	E	H	A	N	S	W	O	R	S	T		V	L	E	G	E	L	S
O	A	O	S	L	T	S	C	C	N	A	A	R	L	I	N	G	S	U	I
M	L	A	I	I	E	S	C	H	U	R	K	H	T	O	R	O	P	L	U
A	E	I	H	D	E	K	S	L	O		D	E	J	E	D	R	U	T	L
L			E	S	A	T	U	C	E	R	N	T	T	R	N	L	I	E	F
L			D	B	E	L	E	K	H	B	R	U	U	T	L	E	S	O	I
O	G	A	L	G	O	O	G	G	R	E	E	I	O	E	O	G	J	E	U
O	D	L	A	W	K	L	N	E	N	N	L	N	E	N	B	O	L	I	R
T	N	E	P	R	E	S	I	S	K	O	E	M	G	M	S	O	M	B	D
L	L	K	O	A		E	N	I	O	I	D	Z	H	E	O	I	K	R	R
E	A	A	P	R	R	E	E	R	F	D	L	A	E	I	L	R	O	A	O
P	N	J	P	T	B	H	R	E	E	E	N	R	V	L	E	E	R	N	L
S	T	E	E	E	M	E	E	U	I	N	E	T	E	L	F			I	L
A	E	B	R	E	T	K	G	H	E	S	O	P	V	T	S			E	E
H	R	B	P	R	S	N	K	S	N	O	P	V	O	F	H			S	N
T	F	O	R	C	I	A	L	O	L	U	A	E	O	A	E	C	N	C	V
E	A	H	U	E	K	D	T	K	N	E	T			E	E	O	A	H	A
O	N	C	T	S	S	A		K	T	E	V			E	T	M	B	O	N
T	T	S	S	J	A	N	J	U	R	K	W	I	B	U	S	V	E	P	G
S	E	E	E	P	K	E	B	M	E	J	S	S	U	J	E	T	E	P	E
U	R	R	R	K	A	R	E	O	D	F	L	A	P	D	R	O	L	E	R
E	L	L	E	N	D	E	L	I	N	G	K	N	I	E	S	O	O	R	G
N	E	E	T	S	R	E	D	N	O	D	S	N	O	O	D	A	A	R	D
K	E	O	R	B	E	G	N	A	H	V	L	O	E	R	P	R	U	I	K


De oplossing van de puzzel in het december-nummer:  
"Kunst kan je even laten ontsnappen uit de dagelijkse realiteit"

Henk van de Pol, Kortenhoef  
Annie Franken, Assen  
Arnold Kroon, Blaricum

# AVROTROS VRIJDAG CONCERT

Dé klassieke start van je weekend!



**ZATERDAG (!) 22 APRIL 2023, 20.15 UUR**  
TIVOLIVREDENBURG UTRECHT

## THE LIVING ROOM

**Groot Omroepkoor**  
**Benjamin Goodson** dirigent

**TARIK O'REGAN** Mass Observation

*Mass Observation* van Tarik O'Regan is een unieke compositie voor koor en zes slagwerkers, die onze ambivalente relatie met toezicht door de geschiedenis heen in al zijn vormen verkent. Van God als Big Brother in de werken van Sweelinck, Bach en Mendelssohn, tot de Ik-figuur die zich onttrekt aan de controle van de wereld in Mahler's *'Ich bin der Welt abhanden gekommen'*. Dit meeslepende stuk brengt de kracht van geweldloze opstand tegen onrechtvaardige controle naar voren, zoals beschreven in Martin Luther King's beroemde toespraak *'I've been to the Mountain Top'*. Laat je meeslepen in deze indrukwekkende muzikale ervaring!

Speciale prijs **€ 19,75** voor VGO leden (normaal € 39,-)  
Reserveren met kortingscode voor dit concert **ATVC2204VG**

**VRIJDAG 12 MEI 2023, 20.15 UUR**  
TIVOLIVREDENBURG UTRECHT

## MOEDERDAG- CONCERT NATIONALE KOREN

**Nationale Koren**  
**LUDWIG**

Nationale Koren, een verzamelnaam voor een reeks koren van jongens en meisjes, brengen samen met het orkest LUDWIG een eerbetoon aan moeders, en eigenlijk aan iedereen die de zorg heeft voor opgroeiend grut of de nazorg voor uitgevlogen vogels. Een vrolijk concert onder de noemer 'Muziek uit de vier windstreken over de liefde, de bloemen, de lente'. Denk aan titels als *Songs My Mother Taught Me; Mamma Mia; Ode an die Mutter; Spring is in the Air; Muttertraum* en natuurlijk het onvergetelijke *An meine Mutter*.

Speciale prijs **€ 19,75** voor VGO leden (normaal € 32,50)  
Reserveren met kortingscode voor dit concert **ATVC1205VG**

Reserveren kan via de website van TivoliVredenburg [www.tivolivredenburg.nl](http://www.tivolivredenburg.nl) Om de korting te krijgen, vult u in het veld 'actiecode' de kortingscode van het betreffende concert in. Telefonisch reserveren kan via **030 - 231 45 44** (vergeet ook hier niet om de kortingscode door te geven).



[avrotrosvrijdagconcert.nl](http://avrotrosvrijdagconcert.nl)